

predložiti volilno reformo, to je novo postavo, po kateri se — brez deželnih zborov — v prihodnje imajo volili poslanci v državni zbor. S tem pa, da se sme državnemu zboru predložiti kak načrt postave, ni nikakor še rečeno, da je postava od cesarja tudi že potrjena. Še le potem, ko boste zbornica poslancev in za njo zbornica gospôska sklenile to postavo, razsodil bo cesar, ali jo potrdi ali jej odreče sankcijo. — Ako Njegovo veličanstvo potrdi to predlogo, potem še le postane postava. Ali se bode pa nova volilna postava tudi dolgo obdržala, to bode še le skušnja učila; vsaj imamo s februarско ustavo skušnjo, da so njo in očeta njenega — Schmerlinga — ustavoverci sami pokopali. Če ktera postava v ustavni državi (v absolutistični državni je to drugače) na tako ogromno veliko nasprotstvo naletí kakor volilna reforma, pride pod drugim ministerstvom tako lahko ob veljavo, kakor je prišla litro k veljavi pod sedanjim. In posebno važna je novica, ki so jo včeraj Dunajski časniki prinesli, namreč, da so se Poljaki odločno vstopili v nasprotstvo tej postavi.

V pondeljek se je ustavni odsek državnega zbora zbral v posvêt, kako naj bi obravnaval volilno reformo. Brž pa ko se seja začne, spregovorí Groholski (poslanec Poljski) takole: „Pri nas domá je vsak tega prepričanja, kar smo že izrekli pri posvetovanji zasilne volilne postave, da taka volilna reforma ni mogoča brez oskrumbe one pravice, katero imajo deželni zbori, in, če se izvrši, da je to ustavolom. Zato vas, gospoda, ne bode osupnilo, ako v imenu svojem in v imenu svojih družnikov (v ustavnem odseku) izrečem, da se ne priznavamo za upravičene, udeležiti se posvetovanja načrtane postave in da se ga tudi udeležili ne bomo.“ Na to Poljaki vsi, ki so udje ustavnega odseka, zapustijo zbornico. — Cesar je vsak pravi Avstrijan že davno želel, zgodilo se je vendar zdaj; najveljavniši poslanci Gališki so hrbet obrnili volilni reformi. Da storijo to tudi vsi drugi, ki niso v ustavnem odseku, smemo zdaj pričakovati, kajti prečudna prikazen bila bi razdvojba med poslanci iste dežele. — Da so centralistični ustavolomci po tej dogodbi kakor s kropom politi, to si lahko mislijo naši bralci.

Španija. Iz Madrida. — Španjolski kralj Amadeo (sin kralja Laškega), ki se je priženil na prestol Španjolski, se je odpovedal vladarstvu in vrnil domu. Državni zbor je z 258 glasovi proti 32 oklical republiko. To bode pa zopet trpela uboga dežela, kajti že se je oglasil Don Karlos, da njemu gre prestol Španjolski, — 15 let starega sinka odstavljenega kraljice Izabele pa že tudi ongavijo, naj se potegne za vladarstvo. Uboga dežela, zopet bode prelila veliko krvi!

Iz Bosne 25. jan. — je „Zastava“ prejela telegram, kateri naznanja krvoločno divjanja Turkov v Bosni. Iz Janjarij so oboroženi prihruli nad Srbe v Selo Patkovo in vse možke, žene in otroke tirali v Bijeljico ter jih tu pri turški gosposki lažnjivo tožili, češ, da so Turke morili. Turška gosposka je hipoma dala nekega Bozo Gospojevičo križati, dva brata njegova obesiti, enega pa ob glavo djati. Dva vojaška zdravnika sta potrdila to grozno dogodbo. Občina Patkovska je soglasno sklenila, sultanovemu namestniku poročati o tej dogodbi in zahtevati preiskavo, ob enem je pa avstrijsko-ogerskega konsula prosila pomoči. To pa je razkačilo Turčine tako, da so Srbom 38 hiš zapalili, 32 oseb pomorili in v Drino vrgli. — Evropa „omikana“ zna za vse take in enake grozovitosti Turške, pa drži križema roke, — se ve da trpinci so le — Slovani!

— (*Gledišni igrí*) „Doktor in frizér“ in opereta „Dokler ni pravega“, ki ju je dramatično društvo predstavilo v pondeljek, ste bile zopet z veliko pohvalo sprejeti, posebno pa burka, v kateri se je odlikoval gospod Kajzel.

— (*Pobirki iz časnikov.*) Nemška „Laib. Schulztg.“ se je v 3. svojem listu razodela sopes kot prava sestra „Ljublj. Tagblatta“, na vsaki strani „Fleisch von ihrem Fleische, Geist von ihrem Geiste“. Prvi članek „die deutsche Sprache und die Volksschule in Krain“ take neumnosti tveže, da je groza. „Kedar bomo slovenska vseučilišča imeli, takrat — pravi — pride čas, da tudi v mnogorazrednih ljudskih šolah bode učni jezik slovenski jezik!“ To je: kedar bodemo že streho imeli čez veliko pohištvo, bomo začeli mu fundament zidati!! — Med drugim svojim vernikom tudi to-le pridigova: „Für den einfachen slovenischen Landmann ist das erste Kriterium der Bildung: die Kenntniss der deutschen Sprache“. Po takem so vse branjevke (Schantzelweiber) in vsi fiakarji na Dunaji „gebildete Damen“ in „gebildete Herren“, ker nemški govorijo. Take „einfache“ slovenski kmete bi Vi radi imeli, to je, tako „neumne“; al hvala Bogu! da jih ni, razen taci, ki so jih nemškutarji ob pamet pripravili. — Da, mi imamo v izvrstni prestavi Koseskovi mnogo Schillerjevih prevodov, — kako pa to, da Nemci imajo angleške, francoske, talijanske in druge umotvore vse v nemških prevodih? In če je slovenski jezik zmožen prestavljati Schillerja tako, kakor Koseski Schillerja, in še drugi druge poezije, je pač to djansk dokaz, da je slovenski jezik vreden sedeti na strani nemškega. Da prestavljajo naši pesniki nemška dela, naznanjajo ravno s tem, da jih častimo in da smo hvaležni nemškim mojstrom za njihove umotvore, al za Vas nemškutarje in za Vaše pridige ne maramo; vsaj nam niste še pokazali, da Vi kaj družega znate kakor nemškutariti, in ravno oni Koseski, ki je ves navdušen za Schillerja, je Vam izvirno pesem zapel „od votlega nemškutarja“, Dežman pa od „prokletih grabelj“. — Vsi drugi članki 3. lista „Schulzeitg.“ kažejo skozi in skozi duh „Gemeindarice“. Pedagogičnega gradiva in družih učiteljem podučljivih sestavkov zastonj z lučjo iščeš. V „Zeitungsschau“ meša „Novične“ spise z družimi tako, da se pisatelju G. na obrazu vidi, da se mu tudi možgani mešajo. Da „brezversko“ ni „konfessionslos“, bodemo G. še le tedaj verjeli, ko nam bode povedal, kakošne vere je on. Tudi ga moramo prašati: kdo je tista „Persönlichkeit“, ki „Novicam“ pa tudi „Slov. Narodu“ dopisuje? „Novice“ hodijo tudi o šolstvu svojo pot, kakor hodi „Slov. Nar.“ svojo. — Konečno pa še nekaj. Nemška „Schulztg.“ je pobrala tudi — sebi na veliko sladčico — tisto peticijo, ki jo je za nemški jezik v ljudski šoli poslal Postojnski „Schulbezirk“ deželnemu šolskemu svetu v Ljubljano. Gospod Sima! če morebiti ne veste: kdo je skoval tisto peticijo, Vam to povemo mi. Nemškutarji Postojnski — čeravno po Vašem mnenji „extrafein gebildete Leute“ — niso bili zmožni sami skovati jo; družega kovača so si najeli. Kupferschmied, Postojnski apotekar, jo je poslal v „nemški“ Celj — in od prusko-omikanih Celjanov bila je skovana! Gledite gospod Sima, iz tega kotla je prišla peticija občine Otoške, Zagorske, Zaloške in Hraške! Ali se ne pravi to ljudstvo naše sleparii? Kaj?

Listnica vredništva. Mnogo dopisov smo morali danes odložiti; naj tedaj častiti gosp. dopisniki potrpijo do prihodnjic.

Gosp. J. Pleskoviču, poštarju v Mokronogu, radi potrdimo, da od njega še nismo prejeli nobenega dopisa.